

Навоий вилояти

Навоий давлат кончилик ва технологиялар университетига қарашли 2-академик лицейда «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳририяти вакиллари билан ижодий учрашув бўлиб ўтди.

Тадбирни Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Навоий вилояти кенгаши раиси Назира Тоғаева кириш сўзи билан очди. У дастлаб ижодий учрашувдан кўзланган эзгу мақсадлар ҳақида фикр юритди. Сўнгра «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари турли туман руҳнлар остида босилаётган мақолаларнинг мазмунмоҳияти ва нечоғи долзарблиги хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдири.

Кўпичликка маълумки, «Ishonch» Ватанимиз мустақиллиги билан тенгдош нашр саналади. Унинг нишона сони 1991 йил 21 марта чот этилган. Ўтган давр мобайнида газета таҳририяти кўзлаб фидой журналистлар, таҳқиқари мұхаррирлар ишлашган. Бугун ҳам жамоада эллик нафарга яқин қалами ўтиқр ве ҳозиржавоб ижодий ходим фаолият юритмокда. Самирали ижодий меҳнат тифайли нашрнинг нуфузи тобора ортиб бормоқда.

Учрашувда Бош мұхаррир Ҳусан Эрматов соҳанинг ўзига хос қийинчилик ва муаммолари, газетада берилётган мақола ва ҳабарларнинг сифати ҳақида батағсил тўхтади. Ҳозирги давр талабидан келиб чиқиб, айникса, таълим, тилшунослик, тибибиёт, қуришиш ва саноат соҳаларида учрайдиган муаммоларга бағишланган танқидий мақолаларни кўпайтириш лозимлиги ҳақида

сўз кириди. Бундан ташқари, тадбирда қатнашётган ўқитувчи ва устозларни ўз касб-корларига таалуқли баҳс-мунозараларда фаол иштирок этишга, ушбу мақсадда газета таҳририяти билан мустаҳкам алоқа ўтнашишга ундиши. Дилбар Қобулова, Акмалжон Зокиров, Нашиба Йўлдошева каби талабалар эса газетада янада ўқишили бўлишини, обуначилар кўлига ўз вақтида етиб келишини, мавзулар ранг-баранглигини таъминлаш

учун нималар қилиш лозимлигига оид таклиф-мулоҳазаларини баён этишиди.

– Биз шеър ва ҳикоялар, мақола ва ҳабарлар ёзишига қизикамиз, – деди педагогика институти талабаси Дилбар Қобулова. – Фурсатдан фойдаланиб айтмоқчиманки, таҳририят вакиллари вақти-вақти билан институтимизга ташриф буорсалар, айни муддо бўлар эди. Бунга жавобан биз ҳам таҳририят бориб, у ердаги иш жараёнлари билан танишишга, таникли қаламкашлар билан юзма-юз мулоқотга киришишга тайёрмис.

Учрашув давомида бундай таклиф

ва тавсиялар кўп бўлди. Шу асно таҳририят билан Навоий давлат кончилик ва технологиялар университети ҳамда Навоий давлат педагогика институти ўтрасида ижодий ҳамкорликни йўлга кўйиш борасида дастлабки қадамлар ташланди.

Баҳс-мунозараларга бой руҳда кечган учрашув якунидаги қатнашчилар билан викторина тўказилди. Саволларга тез тез тўғри жавоб берил, галиблини кўйла киригтанларга таҳририят совғалари топширилди.

Нормурод МУСОМОВ

«ISHONCH»

Самарқанд вилояти

Ўз услуги, ўз сўзиға эга нашр

Ўз ўқувчисига, куюнчак ҳамкорига эга бўлмаган газетанинг нуфузи ва истиқболи мавҳумдир. Шу боис «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳририятини газетхонлар билан учрашувлар үчошибириб, уларнинг фикр-мулоҳазалари ва тақлиф-истаклари асосида ўз фаолиятини ташкил этишга интилмоқда.

Mуштарийлар билан навбатдаги «Илак йўли» туризм ва маданий мерос ҳақида унверситетининг мажлислар зарда бўлиб ўтди. Баҳри байтларга чулағанган, расмиятичилардан холи учрашув чори мақтоворга эмас, таҳлил ва тақлифларга кенг ўрни берилди. Аввало, Узбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг вилояти кенгаши раиси Суҳроб Рафиқов газетанинг кейинги бир йиллик фаолияти хусусида ўз фикрларини билдирилди. Чунончи, ушбу нашр салоҳиятини янада ошириша нақафат ижодий жамоатга, балки унинг зоқи муштарилига ҳам боғлиқлигини эслатди.

«Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари Бош мұхаррирни Ҳусан Эрматовнинг айтишича, бу нашрларнинг ҳар бир сони учун кенг жамоатчилик эътироғига саҳоввар бўладиган маколалар саралаб олиниди. Таҳлилий таҳлилий чиқишиларга мутасаддиларнинг жавоблари муттасим ёритиб берилади. Муштарийларга ўзларга муттасим ёртади.

Муштарийлар билан мавқоғот Самарқанддаги «Илак йўли» маколаларни чиқишиларга ўз фикр-мулоҳазаларини эмис-эркин баён этишлари учун минбар берилади. Бархадарга саҳоввар маколаларни чиқишиларга ўз фикр-истакларидан, – деди Садирiddин Аслидинов. – Мутолаа асноси у тобора улгайётганини хис этаман. Саҳифаларида чот этилган маколалардага масалага креатив ёндашув, вазмимлик ва холислик яққол сезилиб турди. Энг мұхими, газета ўз услуги, ўз сўзиға эга нашрга айланган.

Муассасамизда бошлангич касаба уюшмалари тақлифларидан, турли ташкилот-корхоналарнинг техника ва меҳнат хавфисизлиги бўйича мутахассисларни мақалаларидан, – деди шахардаги «Касаба зиё» ўкув маркази раҳбари Мусурмон Мамадиёров. – Биз уларга меҳнат қонунчилиги ва мөъжарларни ўргатамиз. Шу жараёнда «Ishonch»да босилган соҳага доир мақалалардан, мутахассисларнинг ижтимоий-иқтисодий ва меҳнат ҳуқуқларни таъминлашга доир маслаҳатларидан фойдаланади.

– Бугун ахборот олиш имкониятиларни жуда кенгайди, – деди молияни Расул Суюнов. – Бу маконда «Ishonch»нинг ўзига хос ўрни бор. У тоҷи босадиган, укигандаги кишига нимадир бера оладиган нашр саналади. Бинобарин, мен унинг ҳар бир соҳанини иштиёқ билан ўқийман.

Мунозара, мулоҳаза ва муроқот доирасида касаба уюшмалари ва «Ishonch» газетаси фаолиятига доир билимдомонлик викторинаси ўтказилиб, голиблар таҳдирланди. Шунингдек, Узбекистон Журналистлар уюшмасининг Тошкент шаҳри ва Самарқанд вилоятлари бўлими ўтасида ўзаро ҳамкорликни йўлга кўйиш ва таҳриба алмашиш бора-сигари меморандум имзоланди.

Нурилла ШАМСИЕВ
«ISHONCH»

Олий Мажлиси Сенати аъзоси, «Зарафшон» – «Самарқандский вестник» газеталари Бош мұхаррирни Фармон Ташев ахборот асрода босма нашрлар олдида турган муаммолар ҳақида тўхталарак, журналистларнинг машҳақатли ва заъвори мөхнатларини эътироф этди. Газеталарнинг мазмун-моҳижитни бойитиш, бадий савиасини

янада яхшилаш ниятида муштарийлар ўз фикр-мулоҳазаларини эмис-эркин баён этишлари учун минбар берилади. – деди «Ishonch» мұхлисиси, – деди мөхнат жамоатчиликни сиздиган, – деди Садирiddin Аслидинов. – Мутолаа асноси у тобора улгайётганини хис этаман. Саҳифаларида чот этилган маколалардага масалага креатив ёндашув, вазмимлик ва холислик яққол сезилиб турди. Энг мұхими, газета ўз услуги, ўз сўзиға эга нашрга айланган.

Муштарийлар билан мавқоғот Самарқанддаги «Илак йўли» маколаларни чиқишиларга ўз фикр-истакларидан, – деди Садирiddin Аслидинов. – Мутолаа асноси у тобора улгайётганини хис этаман. Саҳифаларида чот этилган маколалардага масалага креатив ёндашув, вазмимлик ва холислик яққол сезилиб турди. Энг мұхими, газета ўз услуги, ўз сўзиға эга нашрга айланган.

Муштарийлар билан мавқоғот Самарқанддаги «Илак йўли» маколаларни чиқишиларга ўз фикр-истакларидан, – деди Садирiddin Аслидинов. – Мутолаа асноси у тобора улгайётганини хис этаман. Саҳифаларида чот этилган маколалардага масалага креатив ёндашув, вазмимлик ва холислик яққол сезилиб турди. Энг мұхими, газета ўз услуги, ўз сўзиға эга нашрга айланган.

– Бугун ахборот олиш имкониятиларни жуда кенгайди, – деди молияни Расул Суюнов. – Бу маконда «Ishonch»нинг ўзига хос ўрни бор. У тоҷи босадиган, укигандаги кишига нимадир бера оладиган нашр саналади. Бинобарин, мен унинг ҳар бир соҳанини иштиёқ билан ўқийман.

Мунозара, мулоҳаза ва муроқот доирасида касаба уюшмалари ва «Ishonch» газетаси фаолиятига доир билимдомонлик викторинаси ўтказилиб, голиблар таҳдирланди. Шунингдек, Узбекистон Журналистлар уюшмасининг Тошкент шаҳри ва Самарқанд вилоятлари бўлими ўтасида ўзаро ҳамкорликни йўлга кўйиш ва таҳриба алмашиш бора-сигари меморандум имзоланди.

Дилдора ИБРОХИМОВА
«ISHONCH»

Учрашув

Сирдарё вилояти

Фидойилик эътирофи

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Сирдарё вилояти кенгашида «Аёллар дафтари»га киритилган хотин-қизлар билан тизимли ишлаш, аёлларнинг муаммоларини ҳал этишида ўзининг фидокорона меҳнати билан барчага намуна кўрсатган масъуллар муносиб рағбатлантирилди.

Тадбирда сўзга чиқсан вилоят ҳокими Фоиржон Мирзаев давлатимиз раҳбари ташаббуси билан ташкил этилган «Аёллар дафтари», унинг натижасида аниқланган муаммолар тизимли ечим тобиби, оиласларга қувончилигидан раҳлаётганини эътироф қилиди.

Гулистан шаҳар «Тараққиёт» махалла фуқаролар йигинидаги вилоят перенатада маркази раҳбари Ханифа Содиковна танловнинг «Энг намунали иш берувчи» номинациясида ғолиб деб топиди. «Энг яхши сектор раҳбари» номинациясида ғолиблик Гулистан тумани ҳокими Сайдимула Бегимқуловга, «Энг яхши маҳалла раиси» номинациясида эътирофи эса Сирдарё туманидаги «Бахмал» МФД раиси Элдор Рахимовга насиб этиди. Мирзаобод туманидаги «Нурафшон» МФД хотин-қизлар

Озода МАМАДАЛИЕВА,
«ISHONCH»

Хоразм вилояти

ИШОНЧ Қўлданаяпти

«Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари таҳририятининг Бухоро вилоятида ўтказилган «Ishonch» кунлари учрашувда ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Бухоро вилояти кенгаши раиси Муҳаммадқосим Олимов, «Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари Бош мұхаррирри Ҳусан Эрматов, Ўзбекистон журналистлари уюшмаси вилоят бўлими раиси Баҳтиёр Асадов, «Бухоронома» ва «Бухарский вестник» газеталари Бош мұхаррирри Шодмон Сулаймонов, шунингдек, касаба уюшмалари фаоллари, газета муштарилини таҳририят вакиллари, олий таълим муассасалари вакиллари ва маколалари оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этиди.

ошироқда, – деди Таълим ва фан ходимлари касаба уюшмаси Республика кенгашининг Бухоро вилояти бўйича месумъиётни ташкилотчи Райхон Носирова. – Муаммолар ёртилиб, уларнинг ечишига чукур кирип борилиши таҳсинга сазовор. Таклифим – газетада ходимлар касаба уюшмалари фаолларининг ҳуқуқий билимларини ошириша қаратиган материаллар ҳам бериб борилса, мақсадга мувоғиб бўлар эди.

Муштарий Розия Абдуваҳобова «Жағовини кутаётган саволлар» руҳи учун тайёрлаган саволини ўқиб берди:

– Мактаб битириувчилари 11 йил давомида мактаблар учун мўлжалланган дарслиларни ўтиладиган. Олий таълим мусассаларининг кириш имтиҳонларида эса рус мактабларидан ўтиладиган дарслилар асосида тайёрланган тестларни ечишига мажбур бўлишиади. Нима учун улар ўқува ўйлида бир дарсларни ўтиладиган тест ёки имтиҳонларда мутлақа бошча дастур асосида тест ечишилар керак? Ахир рус мактабларидан ўзбек тили сифатидан ўтиладиган тест марказида мутахассислар етишимаса, республикамизнинг турли ҳудудларига эълон берган ёрдан ўтиладиган тест саволларни жамлашни тақлиф қилган бўлар эдим.

Киззин газета савол-жавоблар асосида ташкил этилган қиззарлари викторинада ўн нафар фаол иштироки кимматбахо совғалар билан таҳдирланди.

Шунингек, учрашув доирасида Журналистлар уюшмаси Бухоро вилояти ҳамда Тошкент шаҳар бўлими, шунингдек, «Ishonch» ва «Бухоронома» газеталари ўтасида ҳамкорлик меморандумларимизланди.

Дилдора ИБРОХИМОВА
«ISHONCH»

Бекзод РЎЗМЕТОВ,
Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси Хор

«Ishonch» газетасининг 2022 йил 13 сентябрдаги сонида «Шаҳар четидаги мавзе ўғайми?» сарлавҳали мақола эълон қилинган эди. Унда Тошкент шаҳри, Янгиҳаёт тумани, Спутник 16 «А» мавзесидаги аборг ҳолат ҳақида сўз борган. Таҳририята мазкур мақола юзасидан бир эмас, тўртта муносабат хати келди. Янгиҳаёт тумани ҳокимининг ўринбосари Д.Халисов имозси билан келган биринчи хатда, жумладан, шундай дейилган:

Бир Танқидга тўрт муносабат, натижা эса...

«Хушнуд» маҳалласида бунёдкорлик, инфраструктуруни яхшилаш бўйича ишлар олиб борилмоқда, шунингдек, келгусида бир қанча ижтимоий обьектлар қурилиши режалаштирилган. Жумладан, мазкур маҳаллада 2023 йил учун режалаштирилган «Обод маҳалла» дастури доирасида 1620 ўрнини умумий ўрта таълим мактаби ва 330 ўрнини мактабчача таълим мусассаси курилиши кўзда тутилган.

Шунингдек, бугунги кунда 250 қатнови оиласи поликлиники ҳамда Болалар ва ўсмурлар спорт мактаби биносининг қуриши ишлари олиб борилмоқда, мазкур обьектлар жорий йил янги қадар фойдаланнишига топширилади.

Инвестиция дастури доирасида 2023 йилда мусика мактабини куриш ре-

жалашибирлган бўлиб, жорий йилда лойиҳаолди ва лойиҳалаш ишлари амалга оширилади.

Бундан ташқари, жорий йилнинг IV чораги янги қадар маҳалланинг ички кўчаларida кластер усулида цемент-бетон кўпламали куриши ва таъмирлаш ишлари амалга оширилади.

Буенгун кунга қадар маҳалладаги Истиқлол 25 йиллиги, Юкалиши ва Сойбўй кўчаларida шундай ишлар олиб борилган.

Маҳалладаги 16 та янги курилган ўрга сифатли коммунал хизмат кўрсатиш учун аҳоли томонидан очиқ овоз бериси тартиби орқали бошқарув сервис компанияси таълими мусассаси курилиши кўзда тутилган.

Янгиҳаёт тумани Маҳалла ва нуронийларни кўйлаб-куватлаш бўлимидан келган жавобнинг асосий мазмуну кўйидатига:

«...Маҳалла худудини ободонлашибирлиши бўйича туман ҳокимлигига 2022-2023-йиллардаги «Обод маҳалла» дастури доирасида режа асосида маҳалла худудидаги ички ўйларнинг ён қисми

лари (ниёда ўйлакчалари) цемент-бетон қопламалари кўйлиб, уларнинг жорий йил янгинiga қадар фойдаланнишига топширилиши режалаштирилган. Бундан ташқари, жорий йил режасида маҳалла худудидаги оиласи поликлиника курилиши, мазкур оиласи поликлиникинан йил охирiga қадар фойдаланнишига топширилиши режалаштирилган».

Мақоланинг жамоат транспорти етишмаслиги ҳақидаги муаммога «Тошшаҳартрансхизмат» АЖ «...буенгун кунда автобуслар етарили бўлмаган» билан изоҳлаб, «...янги автобуслар харид қилингач, муаммо бартараф этилайди» деб вадда берган ҳолда ечим кўрсатган.

Ўз навбатида мақолага «Янгиҳаёт-Махсустранс» ДУК ҳам муносабат йўллаган.

Бошқарма бошлиғи С.Уматов имозси билан битиган муносабатда кеттирилишича, «аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётган ҳолатлар қатъий назоратга олинган ва тез фурсатларда ваколат доирасида барча зарур чоралар кўрилади».

ТАҲРИРИЯТДАН: Очиги, таҳририята келган хатлардан аввалига хурсанд бўлдик. Негаки, матбуотга эътибор бўлса, шунчалик бўлади-да... Аммо хатларнинг мазмуни билан танишар эканмиз, «бу ваъдалар ҳам ваъдалигича қолиб кетмаса эди» деган хаёлга бордик.

Негаки, йил охирилаб боряпти. Ҳар ҳолда иссик кунларда битмаган иш совуқ ва қирорли паллада бажарилиши даргумондек туюлади, кишига. *Назаримизда, мутасадидлар шунчаки ҳисобот учун муносабат йўллаб кўйгандек... Хуллас, вақт кутиб турмайди. Янги йилга ҳам оз фурсат қолди. Биз эса мавзуга яна қайтамиз.

Фарғона вилояти

Саёҳат

Таассуротлар бир олам

Ўзбекистон касаба ўшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти кенгаши 25 нафар сўхлик аёлларнинг Фарғонанинг диққатга сазовор жойларига саёҳатни ўштириди.

Саёҳатчилар Фарғона вилояти тарихи ва маданияти давлат музейидаги бўлиб, музей фаолияти билан яқиндан танишидилар.

— Кўрсатилган эҳтиромдан бошимиз кўкка етид. Бир олам унумизда таассуротлар олди, — дейди Майримон Алібоеva.

Аёлларнинг мароҳи ҳордиги чиқаришлари учун Қувасой шахридан «Аҳмад Ал-Фарғоний» дам олиш уйида спортивнинг шашка тури бўйича мусобақа ва концерт дастури ҳам ташкил этилди.

Назаржон АМИНЖНОВ,

Агросаноат мажмуйи ходимлари

касаба ўшмаси Фарғона шаҳар кенгаши раиси

«Ishonch»га жавоб берадилар...

Андижон вилояти

ЕТАКЧИНИНГ МАСЬУЛИЯТИ КАТТА

Маданият, спорт ва туризм ходимлари касаба ўшмаси Андижон вилояти бирлашган қўмитаси тизимида 92 та бошлангич ташкилот 6068 нафар аъзони ўзида бирлаштирган ҳолда фаолият юритади.

Мазкур тизимда ташкилотларида 2 кун мобайнида Республика кенгаши масъуллари бошлангич касаба ўшмаси ташкилотларида ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий, маданий-маърифий ва хуқуқий-интеллектуал манбаҳларини химоя қилиш борасида олиб борилаётган ишлар ўрганилди ҳамда уларга ўрганилди ҳамда оширилиши зарур бўлган ревжалар борасида ўз фикр-мулоҳазаларини билдириди.

— Ишчи-ходим хуқуқларининг химояланганини, эътибор ва ғамхўрликни сезса, унинг ишида унум бўлади, — дейди Туризм ва хизмат кўрсатиш коллежи директори Барно Назарова.

— Бунинг учун бошлангич

касаба ўшмаси ташкилоти етакчилари мағфаатларидан келиб чиқсан ҳолда, фидойилик билан фаолият юритишилари керак бўлади. Ўрганиш ва давра сұхбати давомиди, ўйлайманки, ҳаммамиз керакли тушунчаларни олди.

Тадбир сўнгидаги тизимда жонкуярлик билан фаолият юритаётган бир гурӯх бошлангич касаба ўшмаси етакчилари ҳамда фахрийларга Республика кенгашининг ташаккурнома ва эсадлик совғалари топширилди.

Анваржон ҲАЛИМОВ
«ISHONCH»

Тошкент шаҳри

Кишлоқ аёлларини улуглаб...

Миллий матбуот марказида Ўзбекистон Журналистлар ўшмаси томонидан Халқаро қишлоқ аёллари куни муносабати билан ижодкорлар ўртасида ўтказилган танлов ғолибларини тақдирлаш маросими ташкил этилди.

Сўзга чиқканлар қишлоқ аёлларининг ижтимоий-иқтисодий ҳаётда фаоллиги ортиб бораётган жамиятда уларнинг меҳнати нечоғли қадрли ва аҳамиятга эга эканни кўрсатиш, оиласи тадбиркорлик, хунармандчилик, касаначилик, пилла, шолиҷилик, дәжкончилик каби соҳалarda қишлоқ аёллари етакчилик қилишаштагинани алоҳида таъқидлаши.

Танловга ижодий ишлар қишлоқ аёлларини қадрлаш ва уларнинг ҳаёт дараҷасини ошириш, ҳар бир қишлоқ аёли – эътиборда, аёлларнинг баҳти – жамиятнинг баҳти каби йўналишлар бўйича қабул қилиниб, телевидение, радио,

босма нашрлар ва интернет нашрлари, фото журналистика ва блог-постлар бўйича 40 га жин оммавий ахборот воситалари вакиллари, журналистлар ҳамда блогерлар ижодий ишлари билан иштирок этгани айтиб ўтиди.

— Ҳар сафар мақолалар тайёрлашда меҳнаткаш ва самимий қишлоқ аёллари би-

Жиззах вилояти

</

Мен ҳар сафар тил ҳақида сўз битаётганимда, онам, отам, Ватан ва яна болалигим, ўзим, ғурурим ҳақида ёзаётгандай бўламан.

Ҳўш, миллий тил нима ўзи?
Жаҳон саҳнинда миллатнинг яшамоғи унга қай даражада боғлиқ?

Биз миллий ўзлик, миллий қадриялар ва уларни асрар-авайлаш тўғрисида кўйиниб гапирамиз. Аслида уларни аждодларден авлодларга олиб ўтгувчи ҳам, уларнинг борлигини аён қилгувчи ҳам, мозийни келажак сари етаклаганини ҳам тил эмасми?

Айтишларича, дунёда 9000 тага якни тил бўлган. Бугунги манбаларнинг айримларида ҳозир 6000 та, баъзиларида 5600 та атрофида тил мавжудлиги қайд этилган. Бу рақамлар турличигининг боиси – охирни пайтлар ҳар ойда иккита тил талафуздан чиқиб кетаётганидир.

Тиллар йўқолишининг ўзига хос сабабли бор. Биринчиси – мустамлакачилик, яъни бир босқинчи миллат ик-

ТИЛ – МИЛЛАТ ФУРУРИ

кинчисини забт этгач, унинг миллий ёзуви ва атамаларини, миллий анъана-ларини йўқ килиш усуллари билан кўл остидаги мамлакатга ўз тилини сингдириши. Иккинчиси – экологик миграция туфайли бир ҳалқнинг бошқа худудга кўчиб ўтиб, аста-секин ўша ерда ўзбекча маҳаллий ҳақли тилида сўзлашишга ўтиши оқибатида ўз тилини унтиши. Учинчиси – маълум бир тilda сўзлашуви ҳалқнинг завол топиб, қирилиб кетиши.

Ўз – ёзуви бўлмаган ҳалқларнинг ҳам тили йўқолиши мумкин. Масалан, мутахассислар бугун турли тilda сўзлашидан Африка ҳалқларининг 80 фоизи ўз ёзувига эга эмаслигини таъкидлашади. Бундан ташқари, тил сакланниб қолиши учун камиди бир миллион киши ўша тilda сўзлашиши керак. Ҳозир эса, 6000 та тилдан фақат 250 таси шунаقا тил хисобланади. Улар орасида ўзбек тили ҳам бор! У давлат тили мақомини олган 200 та тил сирадаги киради!

Россиялик лингвист олим М.Козлянина тилимизни ўргана турбি, унинг жуда нағис, мусиқа оҳангидек жозибали эканини айтди. Бу гандан хурсанд бўласиз, албатта! Борди-ю, тилимиз кўпол ғуланди-чи, уни севмай қўйримдик? Тилимиз жозибалими-кўполми, бойими-қашшокми, бундан қатъни назар, биз шу тilda алла эшигтанмиз, шу тilda илк сўзимизни айтганимиз. У ўзном билан ОНА ТИЛИМИЗ!

Энди тил бойлиги хусусида. Абдулла Қодирий «Ўзбек тили камбағал тил эмас, уни камбағал дегувчиларнинг ўзи камбағал. Улар ўз нодонликлини тилимизга тўхмасинлар», деган эди. Дарҳақиқат, тилимизга давлат тили мақоми берилгач, саксон мингдан ортиқ ўзбекча сўзларнинг беш жилди изоҳли узатиши. Шунингдек, олимлар бунон ёзувишни шошиларнинг сўз бойлигини сарҳисоб қўидилар. Пировардида Пушкин 21 минг 197 та, Шекспир 20 мингната яқин сўз ўзларагани, Алишир Навоийнинг сўз бўйлиги 26 мингтадан ортиқ эканлигини аниқладилар.

Зеро, бу тilda ҳар қандай воқеанинг мумкаммал баён этиши, ҳар қандай бадий асарга сайқал берши мумкин. Масалан, рус тилида «уят» маъносини англатувчи «стыд» сўзи бор. Тўғри, бу ўринда «позор» сўзини ҳам келтириш мумкин, аммо у кўпроқ «шарманда» маъносини билдиради. «Уят» сўзининг ўзбек тилидаги мазнододлари эса анча кўп: «ор», «номус», «ҳаё», «ибо», «шарм», «изза», «уялиш», «қимтиниш», «тортиниш» ва ҳоказолар. Бир қаражада, улар синонимларга ўҳшайди, бироқ ҳар бири узломкунинг қайдидар дарајасини англатади. Фикримизни ифодалашда қаердадир «тортиниш» сўзи мос тушса, қаердадир «қимтиниш» сўзи «еъди». Кўрдингизми, мана шу тилинг ҳам тилни олишига хурматлизик эмасми?

Бундан сал олдин чет элга ўқишга бошқа тилларни камситмоқчи эмасман, балки ўзбек тили она тилим эканни, уни онамдай яхши кўришимни эслатмоқчиман.

Энди яқиндагина рўй берган бир воқеанинг айтби берай: инглиз тилини билишини тасдиқловчи «патта»си бўлмагани учун кўйлаб билимли ўшлар магистратурага хужжат топшира олишмади. Оқибатда ажратилган 7000 та ўрин бўш қолиб кетди. Мантиқан олганда, тилга ўтигимизни ҳатто, собиқ Иттифоқ даврида ҳам «Рус тилини билмасан, ўқишига киргандан сўнг дарслар рус тилида ўқитилиши бошқа масала. Чунки ўша вакътларда рус тили давлат тили сифатида белгиланганди.

Бизда-чи? Нега қайсиридир соҳанинг яхши мутахассиси, билимдидон ўз она тилида биройн гапирса-да, хорижий тилини билмагани учун ўқишини давом эттира олмаслиги керак?

Мен болаларимизнинг тил ўрганишига зинҳор-базинҳор қарши эмасман. Майли, улар ўнлаб тилини ўрганишсан. Биз бундан фақат кувонамиз. Лекин «Хорижий тилини билмасанг, ўз она юртингда, ўз она тилинда сабоқ бериладиган олий ўқув ортига ўқишига кира олмайсан», дейши салла ўрнига калла олишига ўҳшамаяпти? Бошқача айтганда, мана шунинг ўзи ҳам она тилимизнинг шарафли бурчимиздир.

Бундан сал олдин чет элга ўқишга кетаётган, миллати ўзбек бўлган ўшларни сухбатдан ўтказдик. Улар рус мактабида ўқиган, инглиз ёки француз тили курслариға қатнаган. Шу боис бу тилларни пухта ўрганишган. Бироқ, минг таассуфки, миллий тилимизни яхши билишимайди. Агар «Ўзбек тили» қадон давлат тили мақоми берилган?» деб сўрасангиз, айримлари «Ўзбекча гапиришга қийналаман, майлими, русчада ёки инглизчада жавоб берсам», дейшиши да бундан заррacha улишимайди. Ораларида ўзбекча сўзларни инглизча талаффуз қиласидиганлари ҳам топилади.

Аслида она тилига нисбатан эътиборсизлик ва хурматсизлик миллий түрур етишмаслигининг белгисидир. Миллий турур сўнқиц миллатнинг келлажи бўлмайди. Модомики, шундай экан, бизни бугунги ёрғу кунларгача етаклаб келган, ўтишимизни, қадриятларимиз, урф-одатларимиз, анъаналаримиз, аждодларимиз меросларини асрлар силсасидан олиб ўтган, онаиз овозида қулогимизга аллалар кўйган. Она тилимизни қадрлаш ҳар биримизнинг шарафли бурчимиздир.

Шаҳло АҲРОРОВА, фалсафа фанлари бўйича фалсафа доктори(PhD), Республика Мавзаният ва маърифат маркази хузуридаги Ижтимоий мавзаний тадқиқотлар институти катта илмий ходими

Мутолаа

«Ҳар бир китобнинг, одамлар сингари ўз тақдири, қисмати бор. Баъзилар ўзларидан ҳеч бир из қолдирмай дунёдан ўтиб кетсалар, бошқаларнинг номлари юз йиллар, минг йиллар оша ҳам яшайди, мангуч үчмайди. Китоблар ҳам шундай: баъзилари ёзувнинг бўёғи қуrimасдан умрини тугатади, айримлари асрлар давомида инсониятга ҳамкор, ўлдош бўлади, унга беминнат хизмат қиласиди».

Бўлажак журналистларга ажойиб қўлланма

Бу жумлаларни «Таълим медиа» нашриёти томонидан нашр этилган «Фикр қудрати» китобида ўқишингиз мумкин. Асар муаллифи Махмуд Сайдий эса қўпчиликка, айниқса, журналистлар ва филологларга истевододли қаламаш, етук публицист, қаттиқўл мұхаррир, моҳир таржимон сифатида яхши таниши.

У 1939 йили Самарқанд вилоятининг Нарпай туманида туғилган. Тошкент давлат университети (ҳозирги Ўзбекистон Миллий университети) журналистика факультетида таҳсил олган. Сўнгра «Ленин учқуни» (ҳозирги «Тонг юлдузи»), «Матрифат» газеталари, «Шарқ юлдузи», «Гулестон» журналларида турли лавозимларда ишлабган. 32 йил «Ўзбекистон ажойибети ва санъати» газетасида бўлим мұхаррiri вазифасини бажарган. Ўзбек ажайибетининг долларబ муммаларига багишланган кўйлаб адабий-танқидий мақолалар ёзган, соҳа намояндадар билан мулоқотлар уюштирган. Шунингдек, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетининг журналистика факультети талабаларига ўзи яратган «Таҳрир санъати» ўқув дастури бўйича сабоқ берган. Ҳалол меҳнатлари эвазига «Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигига 15 йил» кўйрак нишони, «Фидокорона хизматлари учун» ордени, «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўргасдан журналистика факрий унвони билан тақдирланган, «Олтин қалам» ҳалқаро миллий мурофони лойиқ кўрилган.

«Фикр қудрати»дан ана шу заҳматкаш инсоннинг сараланган хотиралари, шоир- ўзувчilar, адабиётшунос олимлар ва бошқа касб ғалабарни билан сұхбатлари ҳамда таржималари ўрин олган. Мен уларни ўқиб, амин бўлдимки, тўпламга жуда тўғри ном танланган. Бундай дейишимнинг боси – китобга ўтишвини фикрларга чорладиган, дунёкашини кенгайтирадиган мақолалар ва сұхбатлар киритилган.

Бундан ташқари, мақолаларга кўйилган сарлавҳалар ҳам ҳар қандай кишининг дикқатини ўзига жалб этди ва сарлавҳа танлаш ҳам ўзига хос бир санъат эканини яна бир бор ҳаммамизга эслатди. Эътиборга сазовор яна бир жиҳати, муаллифинг мақолалари қаҳрамонлари ва сұхбатдошлари турии ўшдаги ҳар хизб ғасб вакиллари, олим, мунакқид, адаб, элчи, профессор бўлса-да барчаси илм ва ижод йўлини танлаган, ўз ҳалқининг фидойи инсонларидир. Шу боис бу манбаларни, айниқса, Чингиз Айтматов, Александр Пушкин, Ҳанд Кристиан Андерсен, Лев Толстой, Эдгар Аллан По ва Райніндратх, Тҳакур каби дунёга машҳур инсонлар ҳақида мақолаларни иштиёқ билан ўқиши.

Мен Махмуд Сайдийнинг «Фикр қудрати» китобини мутолаа қиларканман, ҳақиқий журналист қандай бўлиши, нималар қилиши ва ёзиш жараёнда қандай тартиф-қоидаларга риоя қилиши лозимлигини тушуниб етдим. Ўйланманки, бу келгусидаги ижодий фаолиятимда ҳам жуда қўл келади.

Гавҳар ЭШОНҚУЛОВА,
ЎзжОҚУ талабаси

21 октябрь – Ўзбек тилига давлат тили мақоми берилган кун

2007 йил 11 январда
Ўзбекистон
Матбуот ва аҳбор
агентлигига
116-рек билан
рўйхатга олинган.

«Ishonch» ва
«Ishonch-Доверие»
газеталари
тахрир ҳайъати:

Кудратилла РАФИКОВ
(тахрир ҳайъати раиси),
Улугбек ЖАЛМОНОВ,
Анвар АБДУМОХУТОРОВ,
Сайфуло АҲМЕДОВ,
Акмал САИДОВ,
Равшон БЕДИЛОВ,

Кутлумурот СОБИРОВ,
Суҳроб РАФИКОВ,
Шокосим ШОИСЛОМОВ,
Ҳамидулла ПИРИМҚУЛОВ,
Нодира ГОЙИБАЗАРОВА,
Анвар КУЛМУРОДОВ

(боис мухарричининг биринчи ўринбосари),
Мехриздин ШУКУРОВ
(Масъул комитиб – «Ishonch»),
Валентина МАРЦЕНЯК
(Масъул комитиб – «Ishonch-Доверие»)

Бош муҳаррар
Ҳусан ЭРМАТОВ

Бўлимлар:
Касаба ушумалари ҳаёт –
(71) 256-64-69

Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт –
(71) 256-52-89

Миллий-мәнавий
қадриятлар ва спорт –
(71) 256-82-79

Хатлар ва мұхъబарлар
билиш –
(71) 256-85-43

Маркетинг ва обуна –
(71) 256-87-73

www.ishonch.uz
сайти орқали Ўзбекистон
Республика Президентининг
фармон ва қарорлари,
энг сўнгги янгиликлар,
таҳлили, танқидий
мақолалар, ҳабарларнинг
тўлиқ матни
билиш танишишингиз
мумкин.

Ҳудудлардаги
мухбирлар:

Андижон вилояти – (+998-99) 889-90-23

Жиззах вилояти – (+998-99) 889-90-34

Наманган вилояти – (+998-99) 889-98-02

Навоий вилояти – (+998-99) 889-90-28

Самарқанд вилояти – (+998-99) 889-90-26

Сирдарё вилояти – (+998-99) 889-98-55

Сурхондэр вилояти – (+998-99) 889-90-32

Фарғон вилояти – (+998-99) 889-90-24

Хоразм вилояти – (+998-99) 889-98-01

Қашқадарё вилояти – (+998-99) 889-90-27

Босиша топшириш вақти – 23:20
Топширилди – 23:30</p